

Силабус курсу

Вивчення елементів теорії літератури у середніх класах загальноосвітньої школи

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 4 рік, 2 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: згідно з розкладом

Консультації: вівторок 14.05, ауд. 60

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. філолог.н., доц. Царик Любов Іванівна

Контактна інформація

liubovtsar@gmail.com; +380966576878

Анотація дисципліни

Вивчення теорії літератури у загальноосвітній школі – одна з найскладніших ланок літературної освіти. Аналіз досягнень студентів з курсу методики та результатів педагогічних практик засвідчує, що ця проблема потребує детальніших студій.

Мета курсу полягає у поглибленні знань студентів з методики викладання української літератури, зокрема специфіки формування теоретико-літературних понять у школярів ЗСО.

Завдання курсу: розглянути специфіку вивчення елементів теорії літератури у школі із застосуванням інноваційних технологій та використання інтерактивних методів навчання.

Навчальний контент

	Тема	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ФОРМУВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК З ТЕОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ	
1	ТЕМА 1. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ЖАНРОВО-РОДОВОЇ СПЕЦИФІКИ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ (ЛІРИКА, ЛІРО-ЕПОС)	Знати значення термінів визначень ліричних жанрів. Вміти з'ясувати почуття ліричного героя та засоби їх вираження. Розробити диференційовані завдання для аналізу ліро - епічних творів.
2	ТЕМА 2. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ЖАНРОВО-РОДОВОЇ СПЕЦИФІКИ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ (ЕПОС, ДРАМА)	Знати і розуміти значення дефініцій епічних та драматичних жанрів (за шкільною програмою). Вміти визначати жанрові особливості художніх творів і запропонувати різні типи завдань для формування відповідних умінь і навичок у школярів.
3	ТЕМА 3. СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ТЕОРЕТИКО - ЛІТЕРАТУРНИХ ЗНАНЬ ПРО КОМПОЗИЦІЮ ХУДОЖНЬОГО - ТВОРУ.	Розуміти значення дефініцій елементів сюжету та позасюжетних компонентів художнього твору. Розробити умовно-схематичну наочність для їх засвоєння школярами.
4	ТЕМА 4. ВИВЧЕННЯ ФОЛЬКЛОРНИХ ЖАНРІВ.	Знати визначення фольклорних жанрів: міф, легенда, переказ, казка, загадка,

		прислів'я і приказка, народна пісня, народна дума. Пояснювати їх жанрові особливості. Демонструвати методику їх вивчення на уроках української літератури із застосуванням наочності.
5	ТЕМА 5. ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ПРО ЗОБРАЖАЛЬНО - ВИРАЖАЛЬНІ ХУДОЖНІ ЗАСОБИ У ПРОЦЕСІ АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ	Знати визначення тропів, стилістичних фігур, засобів звукопису, розуміти специфіку виражальних засобів. Розробити тестові завдання для перевірки знань учнів про художні засоби. Змодельовати навчальні ситуації, що сприятимуть формуванню знань про виражальні засоби та їх роль у творі.
6	ТЕМА 6. ШЛЯХИ ВИВЧЕННЯ ВІРШУВАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	Запропонувати алгоритми віршового розміру поетичного твору, з'ясування характеру рими, способів римування та особливостей строфіки Розробити індивідуальні завдання.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних ці глобалізаційних процесів, національного розвитку
ФК 4	Розуміння завдань сучасної літературної освіти, формування умінь, навичок, ціннісних ставлень, які передбачено сформувані в результаті вивчення елементів теорії літератури
ФК 8.	Готовність і здатність працювати з текстами різних художньо-естетичних систем, з'ясовувати авторську позицію і художні засоби донесення їх до читача
ПРН 5	Здатність застосовувати знання з теорії літератури у процесі аналізу художнього твору, визначати роль художніх засобів різних рівнів у художньому світі письменника і з'ясовувати ефективність інноваційних методів навчання

Літературні джерела

1. Бандура О. Вивчення елементів теорії літератури в 4–7 класах. Київ: Рад. школа, 1981. 29 с.
2. 1. Бандура О. Вивчення елементів теорії літератури у 9–11 класах. Посібник для вчителя. Київ: Радянська школа, 1989. 158с.
3. Буняк Н. Основи віршування. Дивослово. - 2007. - №10. - С. 28-30
4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / Галич О., Назарець В., Васильєв Є. К.: Либідь, 2001. 488 с.
5. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2004. 532 с.
6. Календарно-тематичні плани. Українська література. 5–11 класи. Тернопіль: СМП «Тайп», 2018. 151 с.
7. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія. *Дивослово*. 2003. №5. С. 22-23
8. Літературознавчий словник-довідник. Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ: ВІД «Академія», 1997. 750 с.
9. Наукові основи методики літератури: навчально-методичний посібник / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
10. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середній школі. Київ: Ленвіт, 2000. 276 с.
11. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ, 2007. 144 с.
12. Ситченко А. Інноваційні системи та перспективи їх застосування у шкільному курсі української літератури. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2004. № 4. С. 12–15.
13. Ситченко А. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч.посіб.для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
14. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. Київ: Правда Ярославиців, 1998. 447 с.
15. Токмань Г. Методика викладання літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ: Міленіум, 2002. 318 с.
16. Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Освіта, 2013. 126 с.
17. Фролова К. Аналіз художнього твору. Київ: Рад.школа, 1975. 174 с.
18. Хализев В. Теориялитературы. Москва: Высшая школа, 1999. 398 с.
19. Шуляр В. Планування літературної освіти школярів: технологічна концепція. Миколаїв, 2006. 96 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-6) усне опитування, тести, завдання	50
ІНДЗ (фрагменти уроків з вивчення окремих елементів теорії літератури, наочність)	20
Залік (теми 1-6) – тести, творче завдання	30

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (тести і теми творчих завдань)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE